

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ČERVENEC

Samostatný odbor finanční stability

Sekce měnová
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2017

I. ÚVOD A SHRUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky dvacátého prvního kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu druhého čtvrtletí 2017 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro třetí čtvrtletí 2017. Šetření bylo provedeno v období od 6. do 20. června 2017. Šetření se zúčastnilo 21 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.¹

Dle výsledků šetření banky dále zpřísnily úvěrové standardy u úvěrů na bydlení při zásadněji nezměněných standardech v segmentu úvěrů nefinančním podnikům a segmentu spotřebitelských úvěrů. Zpřísnění úvěrových standardů u úvěrů na bydlení bylo i nadále ovlivňováno implementovanými makroobezřetnostními opatřeními ČNB ohledně limitů LTV a vnímanými riziky plynoucími z očekávaného vývoje trhu rezidenčních nemovitostí. Poptávka po úvěrech rostla u úvěrů nefinančním podnikům a spotřebitelských úvěrů. U poptávky nefinančních podniků byl růst ovlivněn zejména financováním fúzí, akvizic, restrukturalizací podniků a dluhů a financováním fixních investic. Za růstem poptávky po spotřebitelských úvěrech stojí růst výdajů domácností na spotřebu, zlepšená spotřebitelská důvěra a snížená hladina úrokových sazeb v tomto segmentu. U úvěrů na bydlení zůstala poptávka v souhrnu nezměněna. Příznivě na poptávku domácností po úvěrech na bydlení nadále působilo očekávání pokračujícího růstu cen rezidenčních nemovitostí, naopak mírné zvýšení úrokových sazeb v tomto segmentu úvěrového trhu začalo působit v opačném směru. Ve třetím čtvrtletí 2017 banky neočekávají změnu úvěrových standardů u podnikových úvěrů, avšak očekávají jejich další zpřísnění u úvěrů domácnostem. Poptávka po podnikových a spotřebitelských úvěrech se dle bank zvýší, zatímco poptávka po úvěrech na bydlení poklesne.

¹ Šetření zahrnovalo 20 otázek, které se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek jsou dostupná na webových stránkách ČNB:

(http://www.cnb.cz/cs/uverove_setreni/index.html).

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy (představující vnitřní kritéria bank při schvalování úvěrů) se u **úvěrů nefinančním podnikům** ve druhém čtvrtletí 2017 v zásadě nezměnily. Ve směru uvolnění standardů působil konkurenční tlak ze strany jiných bank. Banky jej vnímaly plošněji v případě úvěrů malým a středním podnikům. Úvěrové podmínky při schvalování nových úvěrů banky uvolnily méně plošně (čistý tržní podíl ve výši 10 %), a to zejména u úvěrů velkým podnikům. V tomto segmentu u menší části bankovního trhu klesaly průměrné marže, požadavky na zajištění i splatnost.

Poptávka podniků po úvěrech ve druhém čtvrtletí 2017 vzrostla v rozsahu 36 % čistého tržního podílu. Hlavním faktorem byla poptávka po financování fúzí, akvizic, restrukturalizací podniků a fixních investic. Část bankovního trhu rovněž vnímala zvýšení poptávky po financování restrukturalizací dluhů. K růstu poptávky dále přispívala nízká úroveň úrokových sazeb. Poptávku po úvěrech naopak snižovalo využití vnitřních zdrojů podniků. Ve třetím čtvrtletí 2017 část bankovního trhu očekává další uvolnění úvěrových standardů u úvěrů velkým podnikům a růst poptávky po úvěrech (v rozsahu 10 %, resp. 15 % čistého tržního podílu).

II.2 DOMÁCNOSTI

U **úvěrů na bydlení** poskytovaných domácnostem banky dále zpřísnily úvěrové standardy (čistý tržní podíl ve výši 57 %). To bylo ovlivněno implementací makroobezřetnostních opatření ČNB ohledně limitů pro hodnoty LTV s cílem snížit podíl nových úvěrů s hodnotami LTV nad 80 %. Ve stejném směru, nad rámec implementace výše uvedených opatření, působilo vnímané riziko plynoucí z očekávaného vývoje trhu rezidenčních nemovitostí. Opačným směrem působily náklady financování a omezení v rámci rozvahových položek. Část trhu rovněž zpřísnila požadavky z pohledu poměru LTI. Uvedené faktory se projeví i ve zpřísnění podmínek při schvalování úvěrů, a to u požadovaného poměru LTV (čistý tržní podíl ve výši 59 %). Poptávka domácností po úvěrech na bydlení se ve druhém čtvrtletí zásadněji nezměnila. Pokračovalo tak přibrzdění úvěrového trhu makroobezřetnostními doporučeními ČNB pozorované již v minulém čtvrtletí. Na poptávku příznivě působily očekávání dalšího růstu cen rezidenčních nemovitostí a příznivá spotřebitelská důvěra. Nepříznivě ji ovlivnily rostoucí úrokové sazby z úvěrů, což poukazuje na vysokou citlivost úvěrů na bydlení na úrokovou sazbu. Ve třetím čtvrtletí 2017 banky očekávají další zpřísnění úvěrových standardů u úvěrů na bydlení a pokles poptávky po úvěrech (čistý tržní podíl ve výši 50 %, resp. 14 %).

U **spotřebitelských úvěrů** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy ve druhém čtvrtletí 2017 výrazněji neměnily. Úvěrové podmínky při schvalování úvěrů banky dále uvolnily (čistý tržní podíl ve výši 15 %), a to nejvýrazněji prostřednictvím snížení průměrné úrokové marže (čistý tržní

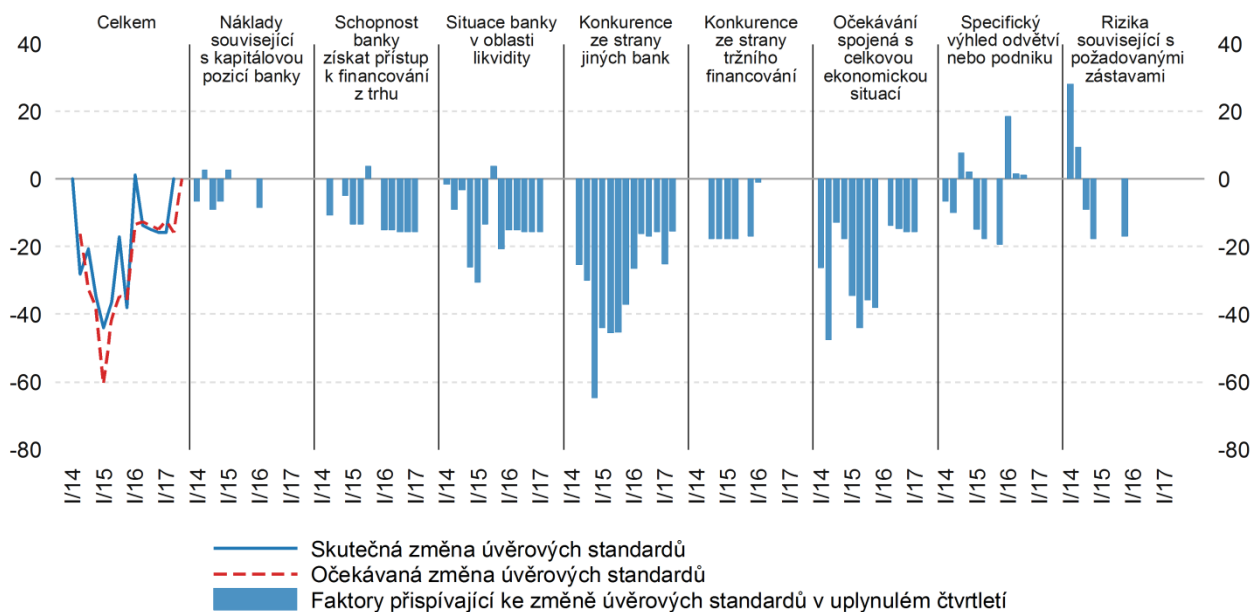
podíl ve výši 37 %) a v menší míře i marže u rizikovějších úvěrů (čistý tržní podíl ve výši 15 %). Poptávka domácností po spotřebitelských úvěrech ve druhém čtvrtletí 2017 dále rostla (čistý tržní podíl ve výši 29 %). Na poptávku příznivě působil růst spotřebních výdajů domácností, příznivá spotřebitelská důvěra a snižování úrokových sazeb v tomto segmentu úvěrového trhu. Ve třetím čtvrtletí 2017 banky očekávají pokles úvěrových standardů a další růst poptávky (čistý tržní podíl ve výši 15 %, resp. 22 %).

Úvěrové standardy u **úvěrů živnostníkům** se nezměnily a poptávka po úvěrech tohoto segmentu rostla v rozsahu 26 % čistého tržního podílu.

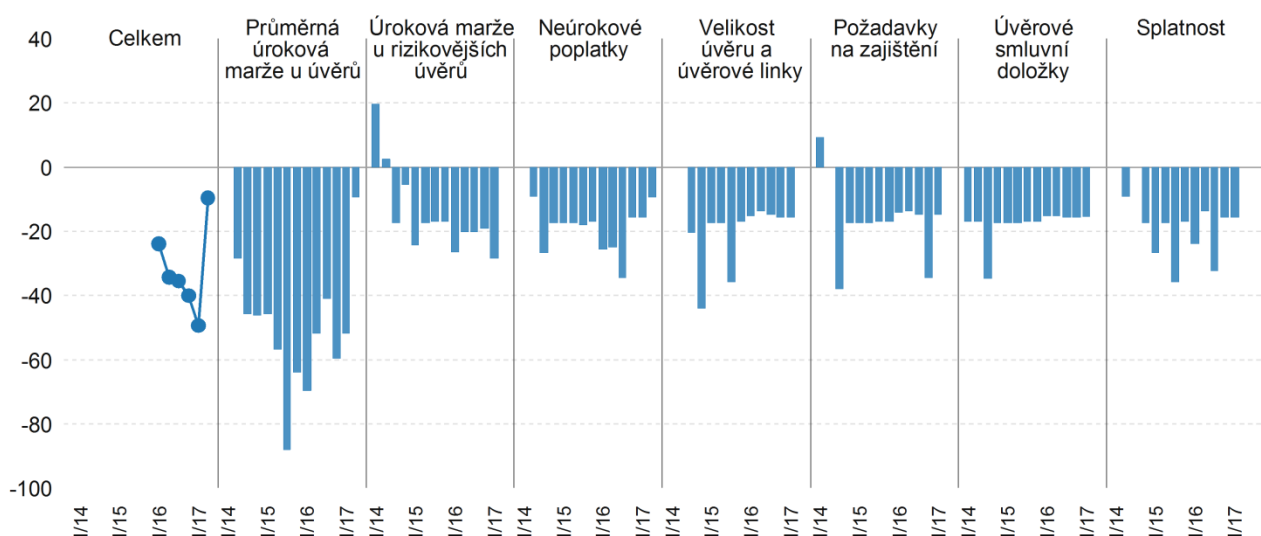
Odpovědi na **dodatečné otázky** ohledně vývoje úvěrů poskytovaných nerezidentským nefinančním podnikům ukazují, že úvěrové standardy a poptávka se ve druhém čtvrtletí 2017 v tomto segmentu úvěrového trhu neměnily.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

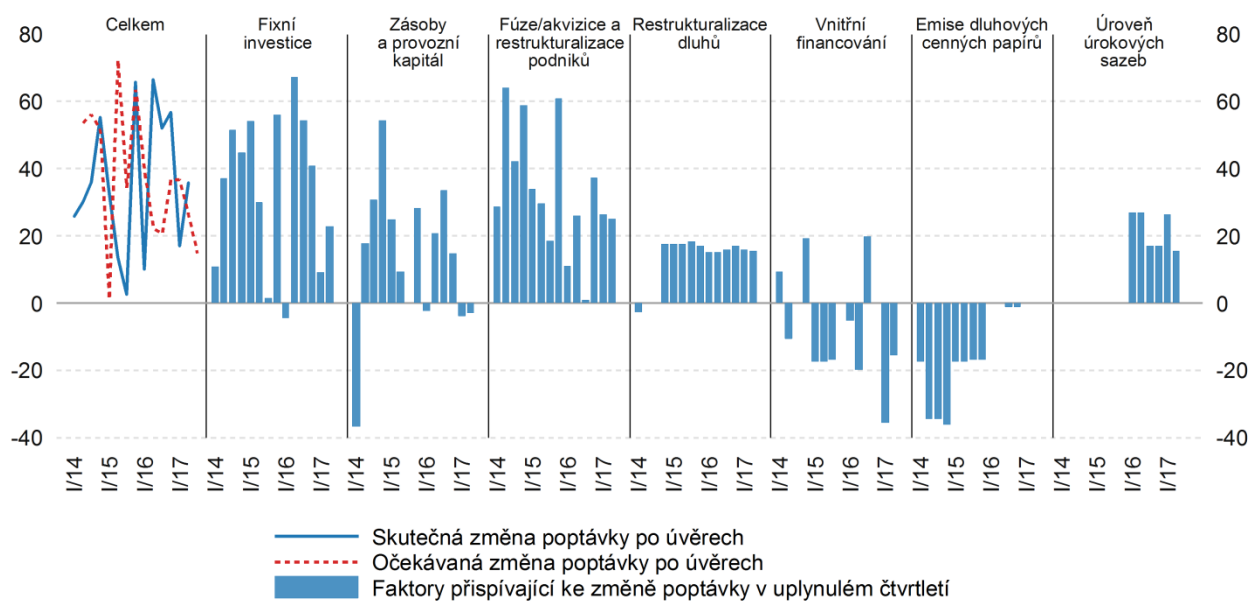

Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech ([otázky 4, 5 a 7](#))

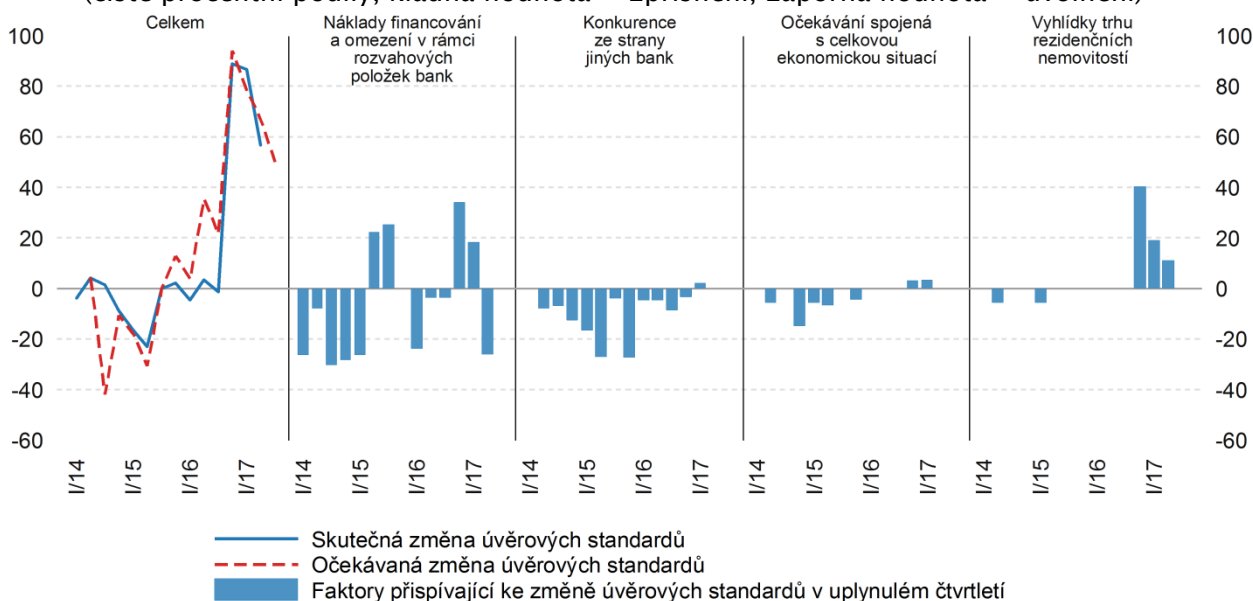
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA BYDLENÍ

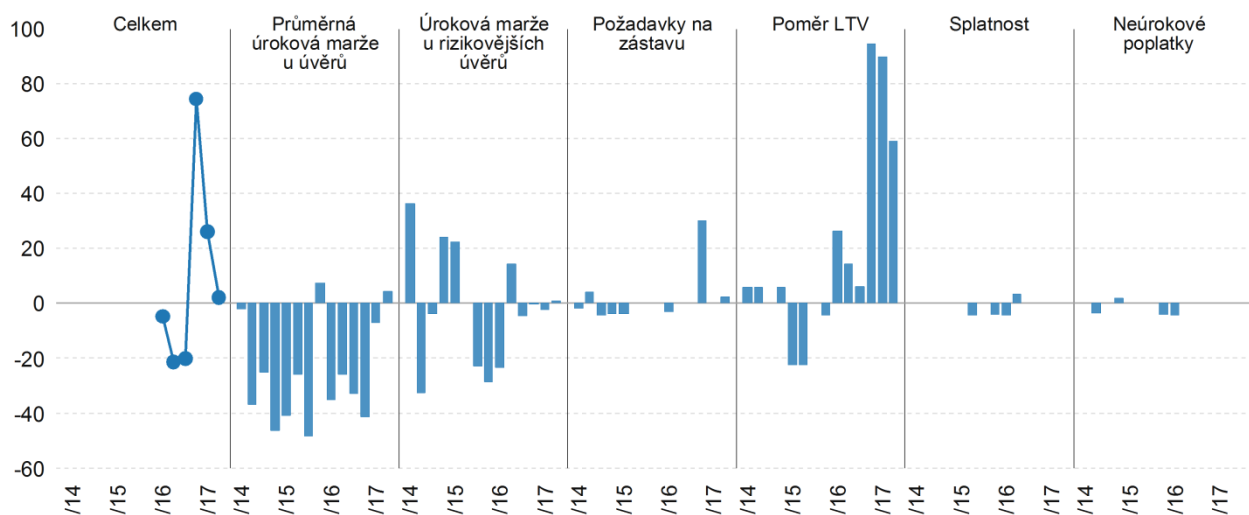
Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na bydlení ([otázky 8.9 a 16](#))

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

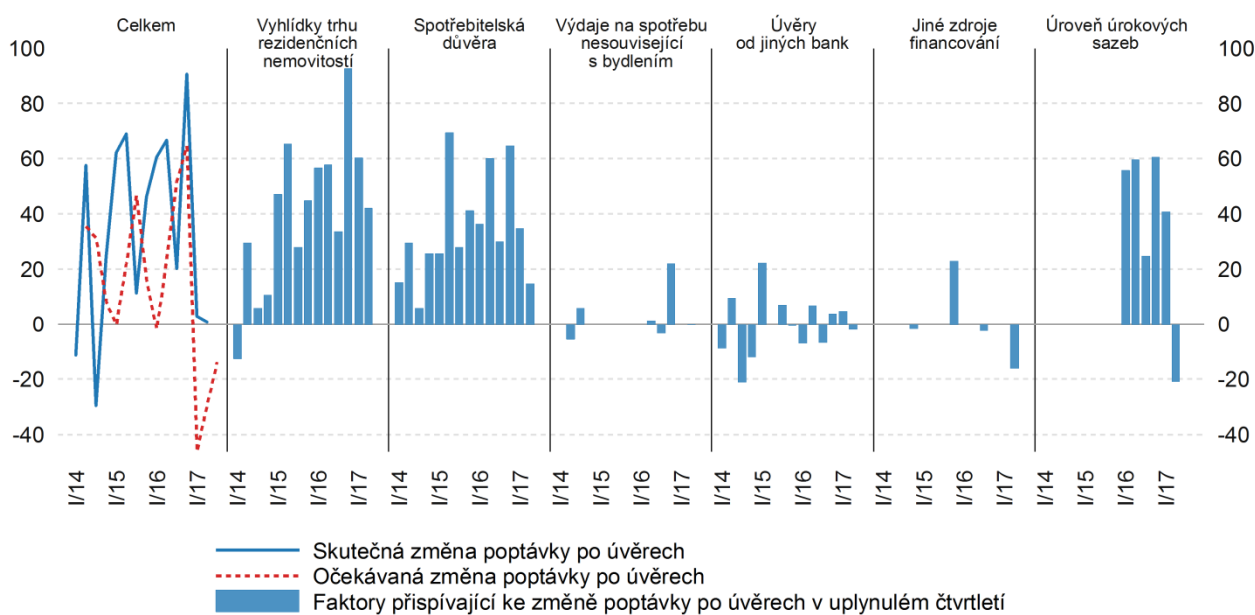

Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

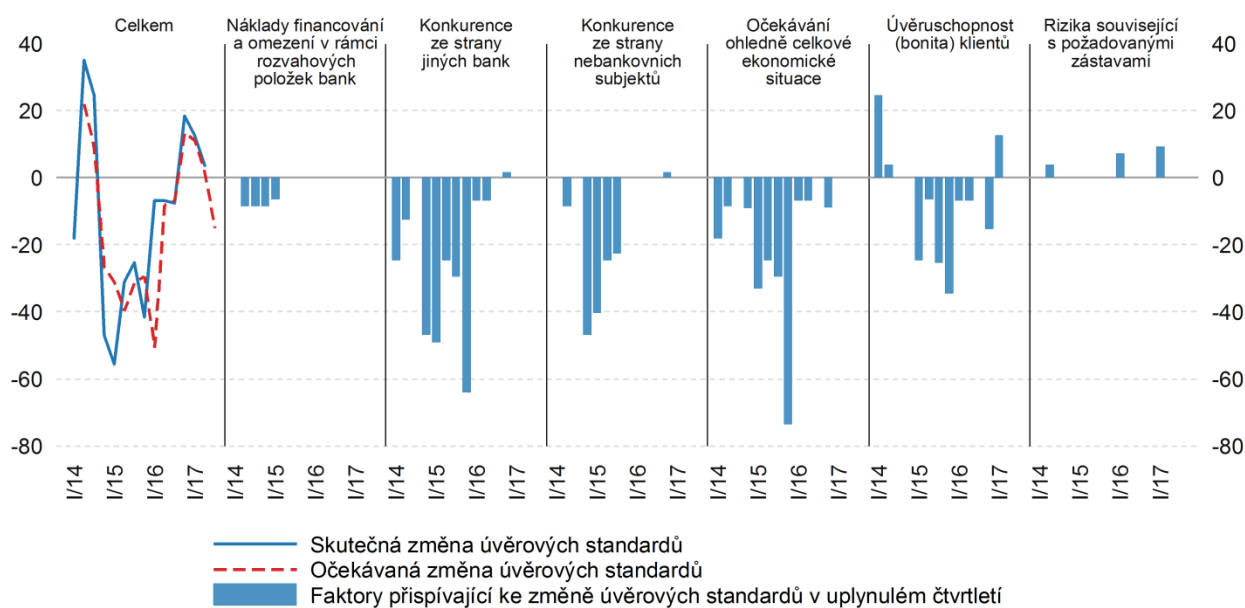
Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13,14 a 17](#))

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

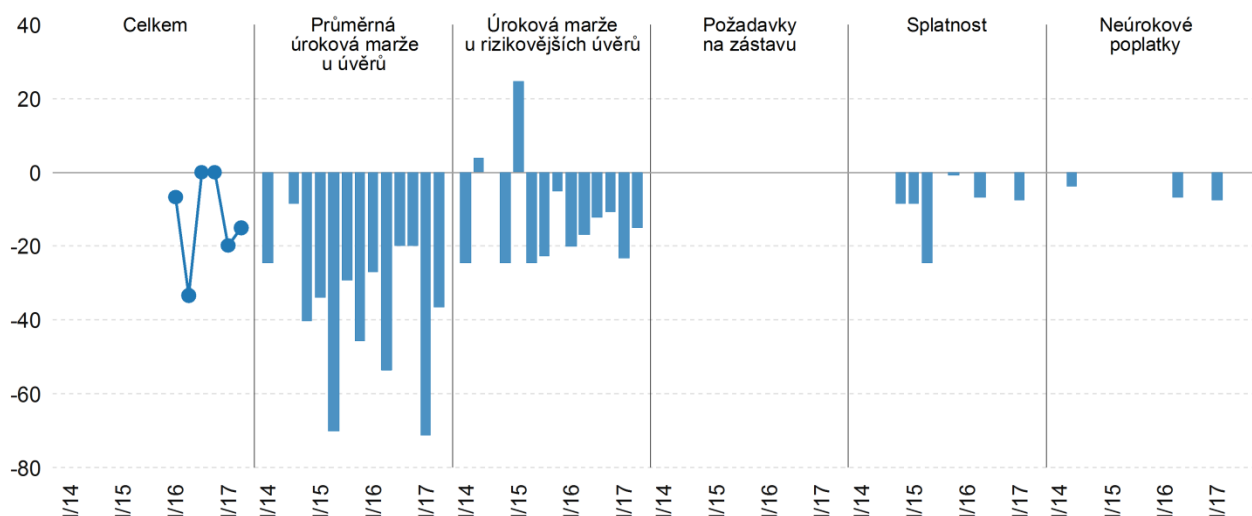

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u spotřebitelských úvěrů ([otázky 8,11 a 16](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování spotřebitelských úvěrů ([otázka 12](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 9 Změny poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech ([otázky 13, 15 a 17](#))

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,

záporná hodnota = pokles poptávky)

